

Til Kommunal- og forvaltningskomiteen

Vår ref:
Doknr

Saksbehandler:
Saksbehandler

Dato:
24. april 2026

Barneombudets hørings svar til Prop. 69 L (2025-2026) Lov om særskilt innsats mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold

Barneombudet viser til Prop. 69 L (2025–2026) med forslag til lov om særskilt innsats mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold.

Barneombudet ber komiteen om å

- Sikre at lovforslaget i større grad har klare, forutsigbare og tilgjengelige rettslige rammer for deling av personopplysninger, særlig i saker som gjelder barn
- Sikre tydelige krav til vurdering og begrunnelse i de tilfellene der samtykke til deling av opplysning ikke innhentes
- Lovfeste alderstilpasset informasjon til barn når opplysninger om dem deles

Barneombudet støtter behovet for en tydeligere og mer samordnet regulering av den særskilte innsatsen på dette området, og deler departementets vurdering av at dagens rettslige rammer fremstår fragmenterte og lite tilgjengelige, særlig når det gjelder behandling og deling av opplysninger i tidlige og forebyggende faser. Forslaget om en egen lov kan bidra til å tydeliggjøre rammene for innsatsen og til bedre samordning mellom relevante aktører.

Barns rettigheter må reguleres i loven

Departementets forslag til lov om særskilt innsats mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold åpner for behandling og deling av personopplysninger om barn og andre sårbare personer. Dette utgjør inngrep i retten til privatliv etter Grunnloven § 102, EMK art. 8 og barnekonvensjonen art. 16. Lovhjemmelen for slike inngrep må derfor være tilstrekkelig klar, forutsigbar og tilgjengelig.ⁱ Det stilles også krav til at inngrep i retten til privat- og familielivet etter Grl. § 102 må være forholdsmessig. I denne vurderingen må de beskyttede individuelle interessene veies mot de legitime samfunnsbehovene som begrunner inngrepet.ⁱⁱ

Barneombudet er bekymret for at terskelen for behandling og deling av opplysninger uten samtykke ikke er klar og tydelig nok. Lovforslaget bygger på et generelt og vidt nødvendighetsvilkår. I vårt tidligere hørings svar pekte vi på behovet for en felles og tydelig forståelse av når deling uten samtykke kan skje, blant annet knyttet til at «forsvarlig bistand» må inkluderes i lovbestemmelsens formulering.ⁱⁱⁱ Departementet skriver at de vil vurdere en nærmere klargjøring av vilkår for innhenting av opplysninger i forskrift til loven. Barneombudet

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

mener det er positivt at det nærmere innholdet i nødvendighetsvilkåret skal defineres nærmere i forskrift. Dette kan være med på å sikre noe av den klarheten og forutsigbarheten vi etterspurte i vårt tidlige høringsvar. Likevel mener vi at når lovforslaget åpner for at dette er en annen terskel enn for avvergingsplikten og meldeplikten, bør de sentrale vilkårene for dette reguleres direkte i lovteksten. Dersom ordlyden i bestemmelsen ikke er tilstrekkelig klar, kan det føre til ulik praksis og manglende forutsigbarhet.

Barneombudet vil også påpeke at lovforslaget legger opp til at samtykke skal benyttes så langt det er mulig, samtidig som samtykke verken er et krav eller et tydelig rettslig utgangspunkt for behandling og deling av opplysninger. Etter vårt syn kan det skape en risiko for at samtykke i praksis får begrenset betydning, særlig når det ikke stilles tydeligere krav til vurdering og begrunnelse i de tilfellene der samtykke ikke innhentes. Dette gjelder særlig i saker som starter som lavterskel og forebyggende kontakt med barn og unge, der opplevelsen av medvirkning og forutsigbarhet er avgjørende for tillit til tjenestene.

Barn må få alderstilpasset informasjon

I proposisjonen vises det flere steder til at barn bør få alderstilpasset informasjon om hvordan opplysninger brukes og deles, og at barns medvirkning kan vurderes regulert nærmere i forskrift. Samtidig presiseres det at loven ikke stiller krav om samtykke fra barnet ved deling av opplysninger, og at det ikke foreslås egne vilkår for deling av opplysninger om barn utover det generelle nødvendighetskravet. Når loven åpner for vid adgang til å dele sensitive opplysninger om barn, også i situasjoner der barnet selv ikke er involvert i beslutningen, er det særlig viktig at det er klare rettslige føringer i loven for hvordan barns rettighetene skal ivaretas.

Barneombudet vil i denne sammenheng også peke på at proposisjonen i liten grad berører spørsmål om lagring av opplysninger og innsyn i disse, herunder hvordan barns alder, modenhet og beskyttelsesbehov skal vektlegges i vurderingen av innsyn. Når lovforslaget legger til rette for behandling og lagring av sensitive opplysninger om barn i sammenhenger som forutsetter fortrolighet, er det særlig viktig med klare rettslige føringer for hvordan innsyn skal håndteres også i relasjonen mellom barn og foresatte. Dette er særlig relevant i saker som omhandler negativ sosial kontroll og æresmotivert vold, der foresatte i enkelte tilfeller kan være en del av risikobildet, og der manglende avklaringer kan få konsekvenser både for barnets beskyttelse og tillit til hjelpetjenestene.

For mer informasjon ta kontakt med fagrådgiver i Barneombudet, Eline Skogerbø Sørhaug på epost: eline@barneombudet.no

ⁱ [CASE OF SILVER AND OTHERS v. THE UNITED KINGDOM](#), avsnitt 87

ⁱⁱ [Rt-2015-93, avsnitt 28](#)

ⁱⁱⁱ [Svar på høring av ny lov om særskilt innsats mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold](#)